

Roman Uździcki

"Dorastanie, dorosłość i starość człowieka w kontekście działalności i kariery zawodowej", Z. Wiatrowski, Radom 2009 : [recenzja]

Problemy Profesjologii nr 2, 224-226

2009

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Roman Uździcki

Recenzja książki:

**Z. Wiatrowski, Dorastanie, dorosłość i starość człowieka
w kontekście działalności i kariery zawodowej,**

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji
– Państwowego Instytutu Badawczego, Radom 2009.

W 2009 roku na rynku wydawniczym ukazała się monografia Prof. zw. dr hab. Zygmunta Wiatrowskiego *Dorastanie, dorosłość i starość człowieka w kontekście działalności i kariery zawodowej* obejmująca szerokie aspekty całościowego rozwoju człowieka w kontekście działalności zawodowej i kariery zawodowej człowieka dorosłego.

Książkę można ocenić jako cenną z kilku choćby powodów. Bezsprzecznie na wyeksponowanie zasługuje podjęty temat. Problematyka całościowego rozwoju zawodowego stanowi odwieczny przedmiot zainteresowań ludzkich i jest nie do przecenienia, a ponadto te znane i akceptowane problemy w dalszym ciągu budzą potrzebę dyskursu i pokonania barier silnie ugruntowanych w tradycyjnym myśleniu o dorastaniu, dorosłości i starości mając na uwadze działalność i karierę zawodową jako szczególny rodzaj aktywności człowieka.

„Dorastanie, dorosłość i starość człowieka w kontekście działalności i kariery zawodowej” to monografia licząca 232 strony tekstu. Prezentacja dorobku teoretycznego i praktycznego składa się z siedmiu rozdziałów podzielonych na bardziej szczegółowe tematy. Orientuje to czytelnika dokładnie w zawartości opracowania.

Tytuły rozdziałów są następujące:

1. Współczesny stan wiedzy o dorastaniu, dorosłości i starości człowieka.
2. Działalność zawodowa człowieka jako dominujący przejaw jego aktywności i tożsamości.
3. Problem kariery w całościowym rozwoju zawodowym człowieka.
4. Dorastanie do powinności i ról zawodowych współczesnego człowieka.
5. Dorosłość w okresie aktywności zawodowej.
6. Starość człowieka z perspektywy czasu minionego i aktualnego ludzi trzeciego wieku.
7. Dorastanie, dorosłość i starość człowieka jako problem interdyscyplinarny – refleksja końcowa.

Trzy pierwsze rozdziały mają wymiar głównie teoretyczny, z kolei dalsze uzyskały nade wszystko wymiar empiryczny, ilustracyjny i uogólniający.

Rozdział pierwszy wprowadza czytelnika w zagadnienia współczesnego stanu wiedzy o dorastaniu, dorosłości i starości człowieka poprzez przybliżenie procesów tworzenia wiedzy naukowej we współczesności, określenie roli psychologii w formułowaniu wiedzy naukowej oraz określenie roli i osiągnięć pedagogów w obszarze całościowego rozwoju człowieka.

Rozdział drugi przybliży terminologię związaną ze współczesnym rozumieniem i uprawianiem działalności zawodowej a także działalności zawodowej jako szczególnego rodzaju aktywności człowieka będącej warunkiem współczesnej egzystencji. Nakreślone również zostały czytelnikowi tożsamościowe aspekty działalności zawodowej.

Ostatni rozdział o wymiarze teoretycznym (trzeci) opisuje zagadnienia związane z tradycyjnym i współczesnym rozumieniem kariery zawodowej, dochodzenia do kariery zawodowej w konwencji szerzej rozumianego rozwoju zawodowego oraz rozważania w zakresie kariery zawodowej a mistrzostwa w zawodzie.

Rozdział czwarty „Dorastanie do powinności i ról zawodowych współczesnego człowieka” w aspekcie treściowym zostały znacznie naświetlone poprzez odpowiedzi na pytania oparte na ogólnych założeniach pedagogicznych badań empirycznych nad dorastaniem młodzieży w XXI wieku. Są to następujące pytania badawcze:

1. Jaką rolę spełnia rodzina w dorastaniu jednostki ludzkiej i całej zbiorowości młodzieży?
2. Jaką rolę spełnia szkoła i system edukacyjny XXI w. w dochodzeniu przez młodych ludzi do dojrzałości intelektualnej, zawodowej i społecznej?
3. Jakie aspiracje i nadzieje wyraża młody człowiek u progu swojej dojrzałości?

Kolejny rozdział (piąty) przybliża problemy związane z dorosłością w okresie aktywności zawodowej. W przypadku tegoż okresu rozwoju człowieka pytaniom badawczym nadano brzmienie:

1. Jakie są początki okresu dorosłości współczesnego człowieka?
2. Które z powinności i wartości uniwersalnych najbardziej określają człowieka dorosłego?
3. Jaką rolę spełnia aktualnie praca zawodowa w kształtowaniu się życia i kariery zawodowej pracownika?

Rozważania i analizy wynikowe, przeprowadzone w tym rozdziale przekonują w stopniu wystarczającym, że interesująca autora dorosłość człowieka w granicach okresu aktywności zawodowej stanowi wyjątkowo bogaty okres jego życia, nasycony jest on różnymi powinnościami oraz przeróżnymi możliwościami rozwoju prowadzącego do kariery zawodowej.

„Starość człowieka z perspektywy czasu minionego i aktualnego trzeciego wieku to tytuł szóstego rozdziału. Przedstawiono w nim wyniki przeprowadzonych badań empirycznych dotyczących człowieka starożytnego. W podrozdziałach tegoż rozdziału skupiono rozważania i analizy oddające najbardziej charakterystyczne cechy i właściwości człowieka starożytnego w XXI w., oczywiście w kontekście aktywności i kariery zawodowej w przeszłości badanych.

Rozdział siódmy, to refleksja końcowa dotycząca problemów dorastania, dorosłości i starości człowieka jako problemu o wielu wymiarach, który może być analizowany wieloaspektowo. Według autora jest to problem o wymiarze interdyscyplinarnym co oznacza, że można, a nawet trzeba, rozpatrywać go z pozycji różnych dyscyplin i subdyscyplin naukowych. Jakkolwiek w opracowaniu akcentowane zostały nade wszystko aspekty treściowe prowadzące do obszaru problemowego pedagogiki pracy i psychologii pracy.

Książka „Dorastanie, dorosłość i starość człowieka w kontekście działalności i kariery zawodowej” podejmuje problemy ze wszech miar aktualne i tym samym wpisuje się w krąg bardzo szerokiego grona odbiorców. Odbiorcami recenzowanej monografii powinni być pracownicy nauki, w tym wykładowcy i teoretycy, upowszechniający problemy teoretyczne pracy, a także badacze. Adresowana jest ponadto do osób zajmujących się całościową edukacją lub problemami rynku pracy. Dla studentów specjalności pedagogika pracy może być wielce pomocna przy wyborze tematu magisterskiego bądź licencjackiego i uczynienie go

---

przedmiotem dociekań badawczych Godna jest również polecenia innowacyjnym nauczycielom, pracownikom i pracodawcom instytucji rynku pracy oraz wszystkim tym, którzy interesują się problemami i zagadnieniami związanymi z kształceniem zawodowym, edukacją ustawiczną i wartościowym funkcjonowaniem jednostki na rynku pracy. I choć wiele z poruszanych zagadnień były w ostatnich latach zauważalne w tematach wielu konferencji i opracowań naukowych, to jednak zaprezentowane ujęcie ukazuje wyjątkową ciągłość poruszanych zagadnień w zupełnie nowych warunkach, niosących ze sobą zupełnie inne potrzeby i wyzwania. W kręgu odbiorców nie sposób pominąć również tych wszystkich, którzy refleksyjnie podchodzą do swojego permanentnego rozwoju patrząc przez pryzmat całościowej edukacji.